

74.
GRATULATIO

AD

SERENISSIMUM ET POTENTISSIMUM

Principem ac Dominum

DN. GEORGIVM
VVILHELMVM,

Marchionem Brandeburgicum,
Sacri Romani Imperii Archicamerarium
& Electorem, Ducem Prussiae, Iuliae, Cliviae, Montium,
Stetini Pomeranorum, Cassubiorum, Vandalorum, nec non in
Silesia Carnoviae &c, Principem, Burggrabium Noribergen-
sem, Rugiae Principem &c. &c. Dn. ac nutricium suum Cle-
mentissimum ob auctam domum Brandeburgicam novam pro-
le masculam, Principe celsissimo, & in huius diei iustici
honorem, qui est 24. Octobr:

Styl: Vet.

*Humilima devotionis & subjectissima observan-
tia contestanda ergo conscripta*

Nomine Academiae Regiomontanae,

ad

Sereniss: ejus Celsitudini subjectissimo

M. SAMUELE FUCHSIO

Rhet: Profess:

Regiomonti Typis Laurentii Segebadii,

Anno 1624.

DUm felici germinat
surculo celsissima BRAN-
DEBURGICA arbor, (arbor
Europæ bellorum tem-
pestatibus concussæ mirabilis, quia
illa ferè sola immobilis, & potentis-
simis hostib⁹ formidabilis, quia fe-
lici consilio & autoritate coelitus
armata est,) lætitia publica divaga-
tur per omnes urbes & mutuâ gra-
tulatione implet munera tantæ fe-
stivitati debita. Non tristem quem-
quam esse debere proclamat, nisi
cui arboris huius immortalis vigor
virorq; terrori est. Optat condo-
lendo aliis afflictis gentibus partē
felicitatis suæ, ut longè lateq; ex-
panlis sub huius arboris potentissi-
mis ramis securè possint vivere,

A 2

nec

nec ea antè deficiat, quàm memo-
ria hominum esse desinat. Ea quoq;
lœtitia Academiam tuam, Serenif-
sime ac potentissime Princeps,
invasit, quæ cum Celsitudinem
Tuam non præsens potest vene-
rari & gratulando suum gaudium
manifestare; noluit tamen esse affe-
ctu & animo, quem hîc exprimere
conatur minor, quæ corpore est re-
motior. Gaudet cum hoc Ducatu,
qui cum sub hac lauro, & quamdiu
sedebit, cuius surculus novus efflo-
rescit, non timet fulmen belli. Gau-
det cum ordinibus tuarum ditio-
num, qui cum cincti sunt coro-
nis huius lauri triumphant in almâ
pace. Umbra quoq; huius lauri nō
patitur ardorem scelerum, unde
vates eius laudes recensendo invi-
diam adversum se ut concipiant, fa-
cient, prisci pœtæ. Gaudet, & quod
olim

olim Populus Romanus cum Im-
peratorem eligebat, boni vovebat
omnis ergò, ut esset tam felix sicut
Augustus, tã bonus sicut Trajanus,
tam fortis ut Scipio, tam numerosus
victoriis sicut Cæsar, id omne de-
vota Academia tua hoc uno implet
voto, ut domus BRANDEBURGICA
semper in posteris suis reviviscat.
Nam ut ex eâ prodierunt Heröes,
per quas pax orbi terrarum non se-
mel rediisse visa est: ita talibus ma-
joribus ortos, tales vovet & sperat
posteris. Bonitas arboris argumẽ-
tum est bonitatis fructus. Te enim,
Celsissime Princeps, ut nos præsen-
tẽ amamus, ita te sera posteritas in
posteris tuis venerabitur. Non in-
videmus Spartæ suum Lycurgum,
Romæ suum Augustum, Galliæ suum
Hinricum, Græciæ suos Sapientes,
dum noster terrarum orbis te tuoq;

cellissimo sanguine divinâ quâdam
benignitate donatus est. Tu quo-
ties prodis, comitantur te ab altero
latere Justitia, quæ præmia bonis,
pœnas malis, pœnitentibus veniã,
miseris misericordiam pollicetur;
ab altero pax, quæ cum in exilium
ejecta est è mundo, ad tuas venit
provincias & ditiones, sedẽq; ibi
fixit diuturnam. Accedit & hoc
gloriæ tuæ, quod Elector imperii &
Princeps Prussiæ audiisti eo tem-
pore, cum omnia erant turbata &
fluctus ingentium difficultatum u-
biq; æstuabant. Quemadmodum
enim nauta quilibet navem regere
potest, si mare tranquillũ est; opti-
mus verò ille judicatur & maximè
desideratur, qui sævientibus ma-
ris procellis ventisq; inter se pu-
gnantibus dextrè ad portũ eam de-
ducere possit: ita in fervore bello-
rum,

rum, in pelago turbarū, quod ven-
ti querularum & protestationum
agitabant, quia Reipubl. clavum
tenere incepisti & ad portum quie-
tis nos deduxisti, meritò peritissi-
mus princeps gubernandi regimi-
nis diceris. At quæ fuerunt remi-
gia? Cor tuū, Magnanime Princeps,
remigium erat magnanimitatis;
oculi, remigium perspicacitatis; pe-
ctus, remigium prudentiæ & confi-
lii; lingua, remigium facundiæ, qui-
bus strenuè laborantibus deveni-
mus in portum quietis & concor-
diæ. Sed quid nos obnubilamus ob-
scurâ oratione clarissimam gloriã
tuam, Illustrissime Princeps? Satis
est divinum illud beneficiū agno-
scere non modò quod te Respubl:
fruatur, sed quod & tuis sequens
fruitura sit felicissimè. Erit cū exci-
tabitur generosa proles clarissimo
lumi-

lumine, quod oculos eius affi-
ciet, celsissimi parentis & majorum,
aut excitabitur sono litui avorum
& atavorum, qui eius aures imple-
bit, & incipiet eos imitari. Jam nūc
tam ingenti spe, ô illustrissime in-
fans, ut ad te nostra convertatur o-
ratio, populorum tenes animos. Ut
enim te fata matutino tempore na-
sci voluerunt, quod insequitur lux
clarissima meridiei; ita post auro-
ram vitæ tuæ, in meridie ætatis cla-
rissimam lucem virtutis & gloriæ
orbis terrarum expectat. Progeni-
tus es mense Julii, sed qui Majum
propter tuos natales vincit, proge-
nitus es, cū messis est fructusq; ma-
turuerunt, & tacitè nos fruct⁹ quoq;
tuarum virtutum, cum te virum fa-
ciet ætas, sperare jubes. Cresce age
cresce, illustrissime puer, qui nunc
in Ecclesiæ horto ut generosissimus
Circu-

Surculus plantatus sacro Baptisma-
tis rore illo irrigaris, qui cætera-
rum ingenium aquarum longissi-
mè superat. In aliis aquis nostram
speculamur imaginem: in hac isti-
us imaginis, ad quam olim conditi
eramus, quamq; primi parentes
per lapsum amiserunt, repræsenta-
tio est. Aspergi velis istâ aquâ, quæ
contraria est illis Narcissi, in qui-
bus seipsum cæpit mirari & vanam
suam umbram diligere: in his non
te, se CHRISTUM miraberis & um-
bris vanitatum mundi valedices.
Ille inde mortem mutatus in florem
terræ, tu hinc vitam acquires sele-
ctus in florem cœli. Aqua enim, ut
nos experientia docet, tantum ascen-
dit, quantum descendit: Ergo ad
cœlos hæc aqua tecum ascendet,
quia inde descendit. Natura vul-
garis aquæ est emollire dura, ex-

B

tinguere

*Ortellius
in Scotia
& Hiber-
niâ.*

tinguere ignem, fecundare cam-
pos, eluere maculas. Hæc quoq;
emolliet, si qua duricies erit in ani-
mo, extinguet ignem æstuantium
affectuum, fecundabit & exten-
det campos Ecclesiæ, eluetq; ani-
mæ maculas. O felices aquas, quæ
tantis sunt dotatæ privilegiis, ut
longè vincant eas, ex quibus con-
fecti sunt cœli. Si enim ex illis orta
sunt sidera; ex his Ecclesiæ sidera
sunt totaq; Ecclesia, quæ instar Lu-
næ a Sole æternæ gratiæ CHRISTO
suum lumen mutuatur. Narrant
scrutatores naturæ in quibusdam
insulis Scotiæ fructus arborum cer-
tarum succrescentium ad margi-
nes fluviorum, si in aquas decidant
transformari in aves & accipere vi-
tam: His quoq; aquis vita tibi con-
feretur, non ad tempus duratura
sed æterna. Propera ad hanc irri-
gatio.

gationem, quæ (si modò fas est mini-
ma conferre cum maximis) veluti
Nilus est. Nilus scaturire dicitur
ex paradiso terrestri irrigans to-
tam Ægyptum: irrigatio hæc
ex paradiso cœlesti fluit, & omnes
terras spiritualis Ægypti percur-
rit, fœcundatq; pectora quæ arida
sunt & sitiunt cœlestem rorem. Vel
si fas est dicere, Tigris est, qui Me-
sopotamiam cingit Medeorum
linguâ dictus Jaculum. Jaculum
enim est, quo infernalis hostis
terretur abigiturq;. Vel Euphra-
tes, id est, aqua fœcunda est, quia
per hanc supra cœlos è terrâ fru-
ctus succrescunt. Vel Jordanis
in Palæstinâ est, ubi non Náa-
mam Syri tantum leprâ, sed
quisquis ex toto mortali gene-
re, qui accesserit, spirituali le-
prâ mundatur, per quem regio

B 2

distin-

distinguitur fidelium ab infideli-
um populis, ubi filiis Israël veluti
via quædam aperitur, ut ad terram
promissionis, id est, vitam æternam
iter facere possint. Nam nisi quis
renatus fuerit ex aquâ & Spiritu
non potest introire in regnum cœ-
lorum. Jordanis est, ubi te CHRI-
STUS amplectetur & Sacro Sancta
Trinitas manifestabitur. Piscina
Hierosolymitana est, ubi & lepra &
cæcitas & quicquid est morborum
Spiritualium propellitur. Hic ille
fons est, qui fontium miracula su-
perat omnium. Nam si Imera in
Siciliâ geminos parturit rivos quo-
rum alter in mare Thyrrenum dila-
bens dulcē habet aquam, quæ po-
tum bibentibus gratum præbet; al-
ter in mare Lybicum diffugiens a-
maras volvit undas: hic faciet sen-
tire amarum mundi torrentem, qui
in

in interitus mare præcipitatur, &
suavissimum laticem coeli, qui di-
vinæ misericordiæ abyso involvi-
tur. Si fons Melan in Hestæotide
oves bibentes albas facit: hic can-
didas facit animas. Si apud Gades
& in ripâ Boëtis & in urbe Hispali
fons est cuius veluti benignitas a-
quarum restringitur cum mare in-
tumescit, augetur verò cum quie-
scit: huius fontis gratia magisq; au-
gescit cum humanum cor mare il-
lud sollicitudinum & curarum qui-
escit; cum verò intumescit aut su-
perbit, eius fructus imminuuntur.
Si in Lithvaniâ fluvius est, cui Nar-
viæ nomen, qui non fert venenata
animantia, usq; adeò, ut serpentes,
qui Bugo flumine delati adhæse-
rint, edito sibilo refugiant, cum pri-
mùm huius Narviæ aquam attige-
rint; hanc aquam infernales ser-

*Plin. lib.
31. cap. 2.
Strabo
lib. 3.*

*Mart.
Cromer.
descript.
Polon.
libr. 1.*

Plinius
lib. 31.
cap. 2.
Isod. lib.
13. cap. 3.

August.
lib. 21.
c. 7. de
Civit.
DEI.

Mela lib.
1. c. 4.
August.
de Civit.
lib. 21.
cap. 5.

8. fontes ferre non possunt baptiza-
tiq; contra Stygia venena muniti
sunt. Si duo fontes in Bæotiâ mira-
biles esse scribuntur, quorum alter
si ex eo bibatur, oblivionem re-
rum inducit, alter memoriam ex-
suscitat: hic oblivionē præterito-
rum errorum causatur, & memo-
riam illustrabit promissæ salutis
vitæq; æternæ. Si apud Grationo-
polim fons est, qui accensas faces
extinguit, & accendit extinctas:
hic extinguet faces impiarum cu-
piditatum, & accendet focum in
corde meditationum & precum.
Si Hammonis fons, quem Solis ap-
pellant, friget calore diei, & calet
rigore noctis; & ut Augustinus in-
quit, apud Garamantes tam frigi-
dus diebus ut non bibatur, tam fer-
vidus noctibus, ut nō tangatur: hic
fons Christi fons solis justitiæ faciet
frigere

frigere superbiam, cum lux fortunæ
serenioris quasi medio die splen-
det, & devotionem in Deum arde-
re, cum fortuna adversa est tenu-
isq; radius prosperitatis fulget. Si

*Clitorio quicumq; sitim de fonte levavit
Vina fugit gaudetq; meris abstemius undis.*

Hic, qui ex vivis undis Israelis
bibit, fugiet poculum Babylonicæ
meretricis, nec erit inter istos prin-
cipes terræ, qui eâ propinâte Chri-
sti colarum sanguine inebriantur.
Si apud Gelonium stagnum duo
fontes, quorum alter sterilitatem,
alter bibentibus aquas suas indu-
cit fœcunditatem; hic fons produ-
cet sterilitatem operum malorum
& fœcunditatē bonorum. Si in for-
tunatis insulis duo fontes sunt, ex
quorum altero, qui gustaverit, rifu
solvitur in mortē; remedium verò
inve-

*Solinus
cap. 10.*

*Simon
Majolus
colloquio
13 dierū
Canticul:*

invenit, qui ex altero biberit: in
hac orbis totius insulâ fontes sunt,
alter mundanarum voluptatum,
quo si quis se ingurgitaverit, ridē-
do & luxuriando moritur, sed si ad
hunc CHRISTI fontem accesserit, a
mortis periculo liberatur dum vi-
tæ remedium æternæ invenit. Si in
fortunatis insulis in Ombrio, cui
hodie Ferreæ insulæ nomen indi-
tum arbor est, ex quâ scaturigo a-
quarū quotidie exoriēte Sole pro-
fluit: hæc scaturigo saluberrima,
ex eo, qui in ligno crucis pepēdit,
uberrimè manavit & profluxit.
Quid ? quod ipsum quoq; tempus
quæq; notabilia in eo acciderunt,
ad alia longè majora animum tuū
excitate possunt. Circa enim hoc
tempus Augustus victoriam tulit
de M. Antonio & Cleopatrá Regi-
nâ Ægypti, atq; ab hoc die Cæsaris
Monar-

Monarchia capta est, ut inter cæte-
ros testatur Dion: at tu, Illustrissi-
me infans, victoriam per CHRISTUM
feres de Rege infernalis Ægypti,
supremiq; Regis CHRISTI monar-
chia in te asseretur. Cresce age, cre-
sce, illustrissime infans, ut tandem
fiat surculus arbor: cresce voluptas
populorum, Gratiarum omnium
& favorum alumne, sidus cœli, flos
terræ, *ut spei nostræ rudimentum fiat rei expe-
rimentum.* Precamur omnes, ut ne læ-
dat hunc tenerum & pulcherri-
mum florem ulla morborum noxia
aura; nulla inclementior nubes
infortunii lætè succrescentem ob-
fuscet: Sequatur florem fructus
sublimis quidem, ut sub eius um-
brâ Magistratus inferiores judicent,
& subditi pareant, Ecclesia stre-
nuè militet, Oeconomia castè flo-
reat, Doctores fideliter erudiant,
C discen-

discientes feliciter proficiant. Pre-
camur omnes, ut totam Domum
Brandenburgicam cœlestis favor
perennare jubeat ad multorum
populorum commdum & Reipubl.
Christianæ præsidium. Subvehatur
Brandenburgica aquila supra uubi-
la detonantium bellorum calcetq;
nubes invidorum. Gryphus inac-
cessæ rupis in arce ipsi junctus ex
solido auro sibi nidos firmet & ex
divite gemmâ virtutum longè la-
teq; coruscantium: Timeatur Leo,
Rosaq; Marchionum æternum vi-
geat floreatq;.

GRATULATIO ACADEMICA

AD

Serenissimum Electorem,
Potentissimum Principem,

DN. GEORGIVM
VVILHELMVM,

Marchionem Brandeburgicum,

DUCEM BORUSSIAE,

Juliae, Cliviae, Montium,

Stetini Pomeranorum,

Cassubiae, Vandalorum,

In Silesia Crosnae & Carnoviae,

Burggravium Noribergensem

Rugia Principem,

&c. &c.

Dominum suum Clementissimum

DE AUCTA PROLE MASCULA

Principe Celsissimo

DOMUS BRANDEBURGENSIS,

Nomine ac jussu Senatus Amplissimi

Humilima observantia ergo

instituta à

M. Christophoro Eilardo,

Poëleos Professore.

EXultat VIADRUS, nova júbila PREGELA ructat,
 Clamat jo viadrus, Pregela clamat jo.
LTripuant, pinnis pisces & ostantibus adstant,
 In Domini pronos cernimus obsequium:
 Ac virides animal campos quodcunq; pererrat,
 Saltibus & lata gaudia voce ciet:
 Latantur segetes, calida ac si nutriat aetas,
 Spernat & Autumni spes animosa vices.
 Insueto sacra mirantur tempore Musa
 Plausum, leticia tecta q; causa latet.
 Dadala rimantur nunquid natura doceret;
 Nunquid Stelligeri fabrica celsa poli
 Ecce repentino Prussorum clima volatu
 FAMA perit, magni nuncia lata boni:
 Auribus attentis o docta haurite Camœna
 Quæ vobis, inquit, gaudia lata feram,
 Celsa DOMUS longo Proavorum Stemmata clara,
 Heroum genitrix, Marte superba DOMUS,
 BRANDENBURGIACUS quam MARCHIO notus ad astra
 Occupat, & meritis auget ubiq; suis,
 Parturiens fausto præcelsam sidere prolem,
 Delicias vobis, præsidiumq; tulit.
 Masculus est natus Princeps spes viva Parentum,
 In quo splendent Maria signa Patris.
 Sic ait, & tenues Fama evanescit in auras,
 Protinus ac nobis res facit ipsa fidem.
 Hinc Viadrus lætas, hinc Pregela concitat undas;
 Tripudiant colles, Sylva comasq; quatit.

Eja

Eja age, præcellens Princeps **GUILIELME GEORGI**,
Diversis populis jura decusq; ferens,
MARCHIO Romani **SEPTEMVIR** gloria sceptri,
Prussiaco Charus Duxq; Paterq; solo,
Divinum Numen, summi clementia Jovæ,
Cui sceptrum & fasces subdita jura tenent,
TE TE prælustri ac generosâ prole beavit,
Quod **CHARLOTTA** tibi parturit alma decus.
Mascula nam virtus reliquas supereminet omnes;
Lanceam Achilleam mascula dextra gerit,
Cumq; reportavit meritam victoria laudem,
Induit optatam mascula dextra togam:
Ingenio pollet, dirimit quoq; masculus ordo
Lites, illarum semina prava necans:
Ingenuas teneris animis hic inserit artes,
Res quibus immotâ Publica sorte viget.
Hanc **DOMUI** excelsæ fortunam cœlitus ortam
Excipit applausu docta Camœna suo,
Atq; **DEI** summum miratur læta favorem,
Quem nunc conspicuum lumina clara vident.
Si dubias forsâ mentes favor iste tenebit,
Quando **DEI** nusquam facta benigna notant,
Illa ex adverso, quid verum, limine cernent,
Antihebes cœcas pandet iisq; vias.
Quando **DEUS** vastum a versatur pectore regnum,
Aut regi externo sceptrâ dicata capit,
Mascula subjecto tum pignora denegat orbi,
Quorum salva diu turba salute foret.

Nam

Nam veluti Tithan radiis splendentibus agros
Excitat, & blandè semina recta fovet:
Numinis haud aliter servat clementia fasces
Imperii, serus sceptrum neposq; tenet.
BRANDENBURGIACAE junctis hac fata precamur,
Telluri votis, sint rata vota DEO.
Princeps vitales qui jam productus ad auras
Accipiat sacris nomina lotus aquis,
Nomina vivifica germen signantia vitis,
Dulces Angelico deliciasq; Choro:
Cum primoq; bibat pietatis semina lacte
Infans, magnanimi spes generosa Patris.
Excelsas animi dotes tenera augeat aetas,
Judicium properos praeveniatq; dies.
Exulet omne malum, vires acquirat in horas,
Ac sanum corpus mens magè sana regat,
Illustris donec vestigia celsa Parentis
Infraeto juvenis corde fideq; legat.
Illius & virtus subiecta vivida plebi
Promittat Latiam, munera cara, togam;
Indomitis hostis clypeo, ferroq; tremendus
Hostibus, invicto robore tela vibret.
Non spes Pregelides fallax lactabit inanes,
Principi huic regio vasta regenda manet,
Quam stabilem reddet virtute ac legibus aquis,
Ut subiecta colat pro Duce turba Patrem.
Hoc vigili cernet vicinus lumine tractus,
Miratus tanti splendida facta Ducis,

Illius

Illius ardenti subito & flagrabit amore,
 Officium flexo poplite dulce minans.
 En Dux præcellens, Romani dex. Monarcha,
 MARCHIO Septemvir patris amande loco,
 Ecquis te Princeps vivit felicior alter,
 Qui magis te vitam forte beatus agat?
 Aeternum nobis vigeas vivasq; GEORGI
 Defensor Musis Dux GUILIELME tuis,
 Quæ tibi servitium spondent, famamq; parabunt,
 Ad nutus promptæ, Celsæ Patrone, tuos.
 Te quoties rutilus Phæbus caput exserit undis,
 Numinis immensi gratia larga beet,
 Conjugem & Illustri prognatam Stemmata Matrem
 Efficiat multâ prole, piâq; gravem.
 Hoc viadrus lato decurrens flumine votum,
 Hoc multo dives Pregela pisce votet.

Illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

W 1999

[70/98]

ULB Halle 3
001 915 363

56

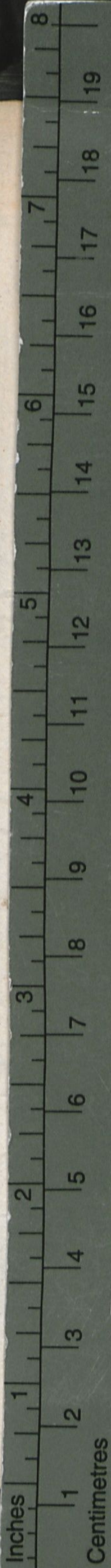
V3 17 ✓
Retro ✓

70

B.I.G.

Farbkarte #13

74.

...CULATIO
 AD
 ET POTENTISSIMUM
 ac Dominum
 ...ORGIVM
 ...ELMVM,
 Brandeburgicum,
 ...rii Archicamerarium
 ...ssia, Iulia, Clivia, Montium,
 ...biorum, Vandalorum, nec non in
 ...pem, Burggrabium Noribergen-
 ...cc. Dn. ac nutricium suum Cle-
 ...num Brandeburgicam novâ pro-
 ...ssimo, & in huius diei Iusticia
 ...i est 24. Octobr:
 ...yl: Vet.
 ...subjectissima observan-
 ...a ergo conscripta
 ...ia Regiomontana,
 ...
 ...tudini subjectissimo
 ...E FUCHSIO
 Profess:
 ...s Laurentii Segebadii,
 1624.

Contrahit

